

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

02 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte Vladimir Timofti

Judecători Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018, declarat de către avocatul Negru Olesea în numele inculpatei

Moșchin Iana XXX, născută la XXX, originară și domiciliată în XXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 07.11.2016 – 28.03.2018;
2. Instanța de apel: 27.04.2018 – 18.09.2018;
3. Instanța de recurs: 07.12.2018 – 02.04.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 28 martie 2018, Moșchin Iana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de un an.

Acțiunea civilă, în partea prejudiciului material, înaintată de către Manic Tatiana împotriva inculpatei Moșchin Iana și persoanei juridice „Galas” SA, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în procedură civilă.

Acțiunea civilă, în partea prejudiciului moral, înaintată de către Manic Tatiana împotriva inculpatei Moșchin Iana a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul inculpatei Moșchin Iana în beneficiul părții vătămate Manic Tatiana a prejudiciului moral în mărime de 6000 lei.

2. Prima instanță a constatat că Moșchin Iana, la data de 12 septembrie 2016, aproximativ ora 08.45, conducând automobilul de model „Toyota Prius”, cu n/î IEW 118, se deplasa pe șos. Muncești din direcția str. Grădina Botanica spre str. N. Grădescu și, ajungând la intersecție cu str. N. Grădescu, la trecerea nedirijată pentru pietoni, intrând în zona de acțiune a indicatoarelor de informare și orientare 5.50.1-5.50.2 „Trecere nedirijată pentru pietoni” și marcajului rutier 1.14.1 din Anexa nr. 4 a Regulamentului circulației rutiere, nu a manifestat atenție sporită la circulație, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a luat în considerare starea de lucruri în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a

participanților la el împotriva accidentelor și consecințelor acestora, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, nu a adaptat o viteză corespunzătoare condițiilor de drum care i-ar garanta securitatea circulației și nu a cedat trecerea pietonului, având posibilitate reală de a-l observa, prin ce a încălcat cerințele pct. 3 din Regulamentul circulației rutiere, potrivit cărora participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente”, cerințele pct. 4 din Regulamentul circulației rutiere, potrivit cărora orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia, cerințele pct. 11 lit. f) din Regulamentul circulației rutiere, potrivit cărora conducătorul de vehicul este obligat ca la trecerile pentru pietoni cu circulația nedirijată să cedeze trecerea pietonilor aflați în traversarea drumului pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului”, cerințele pct. 45 din Regulamentul circulației rutiere, potrivit cărora conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. (2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului și cerințele art. 22 alin. (4) din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluența și siguranța traficului, să nu pericliteze siguranța unor alți participanți la trafic și, drept urmare, a tamponat pietonului Manic Tatiana, care traversa carosabilul de la dreapta spre stânga, relativ deplasării unității de transport, nemijlocit pe marcajul rutier – trecere pentru pietoni, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2535/D din 21.09.2016, vătămări corporale medii.

3. La data de 11 aprilie 2018, împotriva sentinței au declarat apeluri:

- avocatul Negru Olesea în numele inculpatei, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpata să fie achitată, pe motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - s-a limitat doar în a le enumera în textul sentinței; - instanța eronat a reținut drept probe declarațiile martorului Hariton Victor, care este șoferul microbuzului de rută și din a cărui vină partea vătămată a încălcat regulile de circulație și ale martorului Jumir Anastasia care, reieșind din declarațiile date, nu a fost prezentă la fața locului; - vinovăția inculpatei nu a fost probată; - instanța neîntemeiat a respins cererea apărării privind dispunerea efectuării expertizei;

- avocatul Frecauțan Marina în numele părții vătămate, solicitând casarea acesteia în latura civilă, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, invocând că instanța nu s-a expus asupra acțiunii civile; - în partea prejudiciului material, eronat a admis acțiunea civilă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă; - în partea prejudiciului

moral, instanța nu a ținut cont de suferințele fizice suportate de către partea vătămată, de prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate și a dispus încasarea din contul inculpatei a unei sume prea mici.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018, apelurile declarate de către avocatul Negru Olesea în numele inculpatei și avocatul Frecauțan Marina în numele părții vătămate au fost admise, casată sentința în partea pedepsei complementare și în latura civilă, rejudecată cauza în această parte și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatei Moșchin Iana, recunoscută vinovată în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale, iar acțiunea civilă în partea prejudiciului material a fost admisă și dispusă încasarea din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate a prejudiciului cauzat prin infracțiune, în mărime de 1235 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică, în mărime de 5000 lei. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că prima instanță a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatei de comiterea infracțiunii incriminate, fiind întrunite elementele constitutive ale acesteia.

Consecvent, instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatei se confirmă prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate și ale martorilor Hariton Victor, Jumor Anastasia, Gherța Capitalina, Moșchin Igor și actele cauzei - procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier cu tabelul fotografic și schema accidentului rutier din 12 septembrie 2016 și raportul de expertiză medico-legală nr.2535/D din 21 septembrie 2016.

Astfel, instanța de apel a precizat că probele enumerate supra și apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, dezbat în totalitate argumentele avocatului Negru Olesea în numele inculpatei privind nevinovăția ultimei de comiterea faptei incriminate, iar nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea acesteia.

A precizat instanța că declarațiile martorilor apărării, menționați în textul apelului, nu o dezvinovățesc pe inculpată.

Cu referire la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a conchis că prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor mai puțin grave, de persoana inculpatei, care este angajată în câmpul muncii și nu are antecedente penale, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, precum și de influența pedepsei asupra corijării și reeducării acesteia, și corect i-a aplicat inculpatei o pedeapsă sub formă de amendă.

Totuși, prima instanță nu a ținut cont că, în cazul aplicării pedepsei sub formă de amendă pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de 264 alin. (1) Cod penal, sancțiunea acestei norme nu prevede aplicarea pedepsei complementare, motiv pentru care se constată necesitatea excluderii acesteia.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a reținut că partea vătămată a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 9235,35 lei (1235,5 lei – prejudiciul cauzat prin infracțiune, 3000 – premia omisă la locul de muncă și 5000 lei –

cheltuielile pentru asistență juridică) și a prejudiciului moral în mărime de 50000 lei.

Examinând probele prezentate de partea vătămată întru justificarea mărimii prejudiciului material, instanța de apel a conchis că motive pentru a admite în principiu acțiunea civilă în această parte, nu sunt, or, partea vătămată a justificat prin probe sumele solicitate, cu excepția indicațiilor medicului pentru procurarea medicamentelor a căror bonuri au fost anexate.

În partea prejudiciului moral, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat deplină eficiență prevederilor art. 219 alin. (4), 220 și 387 alin. (1) Cod de procedură penală și corect a apreciat quantumul prejudiciului moral, suma solicitată de către Manic Tatiana fiind una exagerată în raport cu consecințele faptei infracționale asupra stării fizice și psihice a părții vătămate.

5. La data de 19 noiembrie 2018, împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Negru Olesea în numele inculpatei care, indicând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în latura civilă, rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată din contul persoanei juridice „Galas” SA, pe motiv că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Deasemenea a mai invocat că, instanța eronat a dispus încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată din contul inculpatei având în vedere că aceasta este asigurată de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, persoana juridică „Galas” SA fiind recunoscută ca persoană civilmente responsabilă, iar hotărârea instanței de apel în partea contestată exonerează asigurătorul de la plata despăgubirii, punând-o în sarcina inculpatei, iar instanța a omis circumstanțele expuse și nu și-a argumenta în niciun fel hotărârea sub aspectul invocat.

6. Judecând recursul ordinar declarat de către avocatul Negru Olesea în numele inculpatei în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursurilor ordinare, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6) și 16) Cod de procedură penală, care statuează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și atunci când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Colegiul penal reține că, în recurs, deși recurentul a invocat temeiul prevăzut de pct.16) din alin.(1) al normei pre-citate, nu l-a desfășurat în textul recursului, așa cum prevede art.430 pct.5) Cod de procedură penală, instanța de recurs fiind în imposibilitate să aprecieze plauzibilitatea acestuia.

Astfel, analizând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acesta nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului.

Totodată, Colegiul reține că autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei, și critică hotărârea instanței de apel numai referitor la soluționarea chestiunii privind acțiunea civilă.

Colegiul penal sesizează că recurentul, solicitând casarea deciziei în latura civilă, a invocat că instanța eronat a dispus încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată din contul inculpatei având în vedere că aceasta este asigurată de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, persoana juridică „Galas” SA fiind recunoscută ca persoană civilmente responsabilă.

În context, instanța de recurs reține că, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul central din 07 februarie 2017, societatea pe acțiuni „Galas” a fost recunoscută în calitate de parte civilmente responsabilă (f.d.121-122 v.1).

Potrivit art.73 alin.(1) Cod de procedură penală, parte civilmente responsabilă este recunoscută persoana fizică sau juridică care, în baza legii sau conform acțiunii civile înaintate în procesul penal, *poate* fi supusă răspunderii materiale pentru prejudiciul material cauzat de faptele învinuitului, inculpatului.

Prin urmare, ținând cont de norma pre-citată, precum și de circumstanțele cauzei, având în vedere prevederile art.219 alin.(4), 220 și 387 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel corect a conchis că cuantumul prejudiciului cauzat prin infracțiune și cheltuielile suportate pentru asistență juridică sunt argumentate prin probele anexate, nefiind necesară amânarea judecării cauzei pentru ca asupra cuantumului acțiunii civile, în partea prejudiciului material, să se expună instanța civilă.

Astfel, referindu-se la argumentele recurentului, precum că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul penal, contrar celor invocate, remarcă că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelurilor și temeiurile de fapt și de drept care au dus la emiterea soluției contestate, precum și motivele adoptării ei, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală, fiind o decizie argumentată, motivată, emisă în corespundere cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Având în vedere acest aspect, instanța de recurs își însușește în întregime alegațiile instanței de apel, redate succint la pct.4 al prezentei decizii și consideră că o expunere repetată asupra lor este inutilă, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România din 16.02.2010*, în pct.37 al Hotărârii a statuat că, dacă art.6 § 1 din Convenția EDO obligă instanțele să își motiveze deciziile, acesta nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19.04.1994*). Cu toate acestea, noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (*Helle împotriva Finlandei, 19.12.1997*).

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către procuror, care urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Negru Olesea în numele inculpatei Moșchin Iana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018, în cauza penală în privința inculpatei Moșchin Iana, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată, pronunțată la data de 25 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac